Ikastetxea eta arraildura: familientzako gida

01

Funtsezkoena, minutu batean

Esan ikastetxeari zer behar duen

Ikasturte hasieran tutorearekin egindako elkarrizketak gaizkiulertu asko saihesten ditu. Zuek ezagutzen duzue inork baino hobeto zuen seme-alaba.

Eskatu balorazioa goiz

Ikastetxeko laguntza eta euskarri askok orientabide-zerbitzuak ikaslea erregistratzearen mende daude. Denbora aurretik eskatzen da, ez behar denean.

Absentziak prestatu daitezke

Errebisioek, probek eta ebakuntzek klasera huts egitea dakarte. Aldez aurretik abisatzeak eta galdutakoa nola berreskuratu adostzeak kezka asko aurrezten ditu.

Burlak badaude, ez itxaron

Hitz egin goiz ikastetxearekin eta zuen seme-alabarekin. Ikastetxeek protokolo bat dute jazarpenaren aurrean jarduteko.

02

Ikasturtea hastean: zer kontatu eta zer eskatu

Eskatu bilera bat tutorearekin, eta ahal bada orientatzailearekin ere, klaseak hasi aurretik edo lehen asteetan. Ez da luzea edo formala izan behar. Arraildura duten

haur askok ez dute ezer berezirik behar; beste batzuek laguntzaren bat behar dute denbora batez. Garrantzitsuena ikastetxeak zuengandik jakitea da.

Zer kontatu

- Zer den arraildura eta nola eragiten dion zuen seme-alabari: jatea, hitz egitea, entzutea, itxura.
- Logopedian dagoen edo errebisio maiz dituen, eta zenbatero.
- Belarriekin arazoak dituen: aurrean esertzea, aurrez aurre hitz egitea.
- Ebakuntza hurbilik dagoen eta zenbat denbora faltako den.
- Zuen seme-alabak bere lagunei nola azaltzen dien, irakasleek hitz berberak erabil ditzaten.

Zer eskatu

- Ikastetxean erreferentziazko pertsona bat, harengana jotzeko.
- Entzumen eta hizkuntza-laguntza edo beste laguntzaren bat behar duen baloratzea.
- Errebisioengatiko eta ebakuntzengatiko absentzien aurrean ulermena, eta galdutakoa berreskuratzeko modu bat.
- Behar badu, egokitzapen errazak: lekua gelan, jateko edo hitz egiteko denbora.
- Ikasturte erdian berriz biltzea, nola doan ikusteko.

Irakasleei emateko, hemen duzue eskoletarako orria. Bazkideek, gainera, eremu pribatuan «Ikastetxerako gutuna» dute, entregatzeko prest.

Zer gertatu ohi den etapa bakoitzean

Haur Hezkuntza

Konfiantzaren etapa da: irakasleak ezagutzea, nola jaten eta nola komunikatzen den. Ebakuntza berriak izan baditu, esan zer zainketa behar dituen (adibidez, ahoan kolpeak saihestea). Une ona da logopediaz hitz egiten hasteko, taldeak gomendatzen badu.

Lehen Hezkuntza

Nola hitz egiten eta entzuten duen nabaritzen hasten da, eta beste haurren iruzkinak agertzen dira. Hizkuntza-laguntzarako eta belarriak ikaskuntza ez moteltzeko begiratzeko etapa gakoa da. Hemen NEAE gisa erregistratzeak axola izan ohi du.

DBH eta Batxilergoa

Norberaren irudiak asko balio du. Komeni da mutilak edo neskak berak erabakitzea zer kontatu eta nori. Adin horretako ortodontziek eta ebakuntzek absentziak eta azterketak denborarekin planifikatzea eskatzen dute.

Ikastetxe aldaketak

Haur Hezkuntzatik Lehen Hezkuntzara, DBHra edo institutu berri batera pasatzean, errepikatu bilera eta eraman idatzita garrantzitsuena. Informazioa ez da beti bakarrik joaten ikastetxe batetik bestera.

04

Zer da balorazioa eta NEAE gisa erregistratzea

NEAE «hezkuntza-laguntzarako behar espezifikoak» esamoldearen siglak dira. Hezkuntza-sistemak horrela jasotzen ditu laguntzaren bat behar duten ikasleak.

Balorazioa ikastetxeko orientabide-zerbitzuak egiten du; behar bat dagoela ondorioztatzen badu, ikaslea ikastetxeko sisteman erregistratzen da (Euskadin, W67) eta laguntzak eta diru-laguntzak aktibatu daitezke.

Garrantzitsua: arraildura izateak ez du automatikoki NEAE izatea esan nahi. Haur bakoitzaren balorazioaren araberakoa da, ez diagnostikoarena. Kontsultatu ditugun iturri ofizialek ez dute ezpain-ahosabaiko arrailduraz ezer esaten; horregatik komeni da orientabidearekin eta arraildura-taldearekin hitz egitea, txosten bat eman baitezake.

05

Zer laguntza egon daitezkeen

- **Entzumena eta hizkuntza:** ikastetxe barruko laguntza ahoskera eta hizkuntza lantzeko. Eskatu daiteke haurra kanpoan logopediara ere joaten bada. Gehiago hemen: Hizketa eta logopedia.
- **Laguntza pedagogikoa:** indartzea, ikasturteak absentziek, belarriak edo hizketak eragina izan badute.
- **Gelako egokitzapen errazak:** lekua gelan, aurrez aurre hitz egitea, ahozko proban edo jatea amaitzeko denbora gehiago.
- **Diru-laguntzak:** Eusko Jaurlaritzaren bekak NEAE ikasleentzat (ikus behean).

Zer laguntza zehatz dagozkion eta zenbat orduz ikastetxeak erabakitzen du balorazioaren ondoren. Galdetu beti zer adostu den, eta idatziz.

06

Errebisioak, ebakuntzak eta klasera itzultzea

Aurretik

- Abisatu ikastetxeari ebakuntza edo proba baten data jakin bezain laster.
- Eskatu taldeari datei eta errekuperazio-denbora estimatuari buruzko egiaztagiri edo txosten bat.
- Galdetu tutoreari nola berreskuratuko diren zereginak eta azterketak.
- Baja luzea bada, galdetu ikastetxeari eta ospitaleari zer hezkuntza-laguntza dagoen ospitaleratzean edo etxeko errekuperazioan.

Itzultzean

- Esan zer zainketa behar dituen: janari biguna, kolpeak saihestea, noiz egin dezakeen gorputz hezkuntza edo jolastu patioan.
- Utzi berak kontatzen lagunei nahi duena, tutorearen laguntzarekin nahi badu.
- Itzulera mailakatuak lagun dezake nekatuta edo minez badago.
- Jarraitu taldearen jarraibideak: «Ebakuntza baten ondoren» orrian dago zer den normala eta noiz deitu.

Errekuperazioari buruz gehiago hemen: Ebakuntza baten ondoren.

07

Kideak, galderak eta burlak

Normala da haurrek galdetzea: «zer duzu ezpainean?». Erantzun labur eta lasai batek, zuen seme-alabak bere hitzekin esan dezakeenak, aski izan ohi da («horrela jaio nintzen eta medikuek ebaki ninduten»). Batzuetan lagungarria da tutoreak klaseari azaltzea, familiaren eta haurraren beraren baimenarekin, ipuin edo jarduera batekin.

Burlak edo isolamendua behin eta berriz gertatzen badira, ez gutxietsi eta ez itxaron berez pasatzea:

- Entzun zuen seme-alabari garrantzia kendu gabe eta galdetu zer egitea nahi duen.
- Hitz egin tutorearekin eta orientabidearekin, datu zehatzekin (zer, noiz, nork).
- Eskatu ikastetxeak jazarpenaren aurkako protokoloa aplikatzea eta esan dezala zer egingo duen eta noiz informatuko zaituzten.
- Behar badu, eskatu laguntza psikologikoa arraildura-taldeari edo pediatrari.

ASPANIFen gauza bera bizi izan duten beste familia batzuekin hitz egin dezakezue.

08

Ikastetxeko laguntzak Euskadin

Eusko Jaurlaritzak urtero deitzen ditu unibertsitatez kanpoko bekak, NEAE ikasleentzako atal batekin, besteak beste **hizkuntza-birheziketa** (logopedia) eta **birheziketa pedagogikoa** barne hartzen dituena. 2026-2027 ikasturteko deialdian bakoitzaren muga 913 € izan zen, eta ikastetxeko sisteman NEAE gisa erregistratuta egotea eskatzen zen epea amaitu baino lehen, baita ikastetxearen edo profesionalaren memoria bat ere, orduekin eta kostuarekin. Ez da ematen zerbitzu hori diru publikoarekin ordaindurik badago.

Deialdi hori 2026ko irailaren 30ean itxi zen. Hurrengorako: **eskatu NEAE gisa erregistratzea orientabide-zerbitzuari udaren aurretik**, gorde ordainagiriak eta kontuz epeekin, aste gutxikoak izan baitaitezke. Gehiago jakin nahi baduzue, begiratu Laguntzak eta izapideak eta NEAE laguntzei buruzko gure albistea. Zenbatekoak eta baldintzak urtero aldatzen dira: egiaztatu indarrean dagoen deialdian, euskadi.eus webgunean edo ikastetxean.

09

Galderak ikastetxeari

Ohar batean kopia ditzakezue edo bilerara eraman:

☐ Nor izango da edozein zalantza edo arazotarako erreferentziazko pertsona?

☐ Komeni da orientabide-balorazioa eskatzea? Noiz egiten da eta zer eman behar dizuegu?

☐ Entzumen eta hizkuntza-laguntzarik dago? Zenbat ordu eta nola koordinatzen da kanpoko logopedarekin?

☐ Nola abisatzen dira eta nola berreskuratzen dira errebisioengatiko edo ebakuntzengatiko faltak?

☐ Zer egiten du ikastetxeak burlak edo jazarpena badago eta nola informatzen zaie familiei?

☐ Ikasturte erdian berriz bil gaitezke?

10

Iturriak

Laguntzei buruzko atalak iturri ofizial hauetan oinarritzen dira; gainerakoa ASPANIFen orientazio orokorra da:

- Eusko Jaurlaritza: unibertsitatez kanpoko bekak 2026-2027, familientzako laburpena (PDF)
- EHAA 140. zk., 2026ko uztailaren 24a: 2026ko uztailaren 14ko Agindua, unibertsitatez kanpoko bekak

11

Jarraitzeko

Eskolentzat

Irakasleei emateko orria.

Hizketa eta logopedia

Zer espero eta noiz kontsultatu. →

Laguntzak eta izapideak

Urratsak, erraz azalduta. →

Beste familia batekin hitz egin nahi duzue?

Idatzi iezaguzue informacion@aspanif.es helbidera edo deitu 620 841 567 telefonora. →

ASPANIFek egindako orria. Orientazio orokorra da eta ez du ordezkatzen arraildura-taldearen edo ikastetxeko orientabide-zerbitzuaren aholkua: laguntzak eta diru-laguntzak haur bakoitzaren balorazioaren eta indarreko deialdiaren araberakoak dira. Zerbait kezkatzen bazaituzte, kontsultatu haiekin.

Azken eguneratzea: 2026ko azaroa 10a